

Editorial

L'estany d'Ivars i Vila-sana 10 anys després de la seva recuperació

L'any 2005, després de més de 50 anys des de la seva dessecació, tornava a entrar aigua a l'antiga cubeta de l'estany d'Ivars i Vila-sana. L'estany d'Ivars o la llacuna d'Utxafava, segons la procedència de qui l'anomenava (Utxafava era l'antic nom de l'actual Vila-sana), havia estat una de les principals zones humides de la Catalunya interior la primera meitat del segle xx. Tot i que d'origen endorreic, que la portava a assecat-se periòdicament, i amb una forta component salina, la construcció a partir del 1861 del canal d'Urgell va comportar que esdevingués una cubeta receptora dels excedents del reg de les rodalies. Aquest fet va afavorir la formació d'una llacuna permanent en la que s'hi desenvolupà una important vegetació helofítica i que va ser colonitzada per una nombrosa i variada fauna aquàtica. Així, l'estany va passar de ser un punt de gran interès ecològic, però bàsicament només valorat per la sal, a esdevenir el centre neuràlgic de la comarca, en el qual algunes de les masies de l'entorn van esdevenir berenadors on se celebraven tot tipus d'alifares i eren el punt de partida de nombroses expedicions de caça, sovint dutes a terme per gent vinguda de Barcelona. La pesca també va passar a ser un recurs important amb la construcció d'una pantena a Cal Aragonès, al desguàs que connectava l'estany amb el riu Corb, on es pescaven abundants anguilles, que eren venudes als pobles de l'entorn.

Malauradament, diverses lleis que afavorien el «sanejament» de les zones humides van comportar, contra la voluntat popular, la seva dessecació a partir de l'any 1947. El record i la nostàlgia de l'estany «usurpat», reivindicat per diversos col·lectius i obres, entre les quals el

Llibre blanc de la gestió de la natura als Països Catalans, publicat el 1976 per la Institució Catalana d'Història Natural, van sembrar però la llavor per a la seva recuperació. Així, a principis dels anys 90 l'Ajuntament d'Ivars es va posar davant del projecte per recuperar l'antic estany, que requeria la compra de tots els terrenys de l'antiga cubeta que havien estat reconvertit en finques agrícoles. El 1993 es crea l'embrió del futur consorci i el 1995 el Departament de Medi Ambient aprova el Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge de l'Estany d'Ivars. El 1996 es redactà el Projecte Executiu de Recuperació i Condicionament de l'Estany i finalment el 2002 es constitueix el Consorci de l'Estany d'Ivars i Vila-sana i s'inicia la compra de finques i l'adequació del futur estany.

No cal dir que en un projecte d'aquesta magnitud s'ha hagut d'anar buscant un constant equilibri entre els diferents interessos o expectatives creats, començant per la mateixa nova denominació de l'estany. Així, tot i que la important inversió es va justificar des del punt de vista ambiental (malgrat que des d'un primer moment es va descartar recuperar l'antiga llacuna endorreica, segurament més valuosa que l'estany final) no és menys cert que l'estany també havia de permetre

Martínez, A.; Tudela, M. (2015). *Els tresors geològics del Paratge Natural de Poblet*. Poblet, mina Atrévada, Castellfollit. Itineraris Geològics.

un ús públic que actués com a punt revitalitzador de la comarca. Calia però frenar certes pressions, que van veure en la recuperació de l'estany una possibilitat de fer negoci amb l'especulació urbanística de l'entorn, cosa que res tenia a veure amb l'estany que es va assecar ni amb la justificació ambiental de la inversió econòmica a realitzar.

Fins ara el Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge de l'Estany i el Pla d'Usos i Gestió aprovat el 2007 han aconseguit regular amb una certa eficàcia tot el que s'ha desenvolupat a l'entorn de l'estany, buscant la manera de compatibilitzar conservació i ús públic. Els **següiments ambientals** que des d'abans de la seva recuperació es duen a terme a l'estany, però, han començat a encendre els seus llums d'alarma. En efecte, després d'un primer moment en que l'estany va ser colonitzat ràpidament per nombroses espècies aquàtiques de gran valor ecològic, esdevenint per algunes d'elles l'única localitat de cria coneguda fora del delta de l'Ebre, l'estany va entrar en un procés d'estabilització, per finalment aquests darrers anys mostrar senyals de fatiga. De ben segur hi ha diferents elements no del tot ben coneguts que podrien estar darrere d'aquest fet. Entre d'altres, hi ha la introducció de carpes i lucioperques, peixos que no estaven a l'antic estany i que han destarotat del tot la dinàmica del mateix. El manteniment força constant dels nivells d'aigua i la irrupció d'espècies d'indrets antròpics com els gavians argentats, afavorides precisament per aquesta estabilització, de ben segur que també hi tenen alguna cosa a veure.

Des del punt de vista social, es considera que globalment l'estany ha estat molt ben integrat per la població, amb una afluència d'uns 40.000 visitants anuals i una sensació

d'orgull dels veïns dels pobles de l'entorn. Val a dir però, que en els darrers temps, a l'igual que està passant a bona part dels espais naturals de Catalunya, està creixent la pressió per incrementar el nombre d'activitats de lleure al seu entorn, sobretot per realitzar-hi un nombre cada vegada major d'activitats esportives massives, algunes de les quals ja no volen només circular pels camins perimetrals sinó que pretenen penetrar dins el propi estany. Val a dir que caldria aturar en sec la incorporació de noves activitats esportives si no volem que l'estany entri en una espiral de degradació i sigui percebut exclusivament com una «pista» on tot s'hi val, on l'estany no és més que un decorat en el qual els valors ambiental i les seves necessitats de protecció són el de menys.

La situació de crisi, que ha comportat que les entitats integrants del Consorci hagin reduït significativament la aportació econòmica, i per tant els recursos que el Consorci pot destinar a la gestió i vigilància en un entorn tant antropitzat com aquest, també hi ha tingut a veure.

10 anys després d'haver-se iniciat la recuperació de l'espai, el balanç continua essent clarament positiu. Cal però vetllar per què l'important esforç econòmic que va suposar la seva recuperació, que bàsicament només es podia justificar amb criteris ambientals, no es perdi. És per això que cal buscar els recursos econòmics necessaris per recuperar els nivells de vigilància i gestió que requereix un espai d'aquestes característiques, que permeti recuperar els valors ambientals dels primers anys després de la reinundació, i eviti caure en la temptació d'incrementar l'ús públic que faci inviable qualsevol intent futur de conservació. ■

Recerca participativa

Nous projectes de recerca participativa

Actualment s'està treballant en la definició de dos nous projectes de recerca participativa que es vol posar en marxa en el Parc de la Serralada Litoral, especialment al sector de Céllecs, una illa granítica de clima bàsicament mediterrani i amb un cert desnivell (Turó de Céllecs, 536 m) que inclou terrenys del sector vallesà i del Maresme.

El primer projecte de recerca participativa al Parc de la Serralada Litoral es vol centrar en l'estudi dels tomíscids, una família d'aranyes conegudes com a aranyes cranc o aranyes de les flors. Tot i que l'estudi dels aràcnids no és senzill —i una bona mostra n'és el desconeixement que en general es té d'aquest grup d'artròpodes—, els tomíscids són els de més fàcil reconeixement, tant pel seu aspecte com per l'hàbitat on viuen, a més de ser molt vistosos a causa de la seva coloració.

El segon projecte s'adreçarà al coneixement de la flora líquènica de Céllecs i els seus voltants, que a més de contribuir a la creació d'un catàleg de líquens del Parc de la

Serralada Litoral, també permetrà avaluar la qualitat ambiental de la zona i acostar aquest component del medi natural als naturalistes i aficionats de la zona.

Ja en les primeres prospeccions de líquens a la zona de Céllecs, s'ha trobat l'espècie *Lichenomphalia meridionalis* que, segons el Banc de Dades de la Biodiversitat de Catalunya, representaria la primera citació a Catalunya. Aquest líquen és un dels pocs on el fong implicat en la simbiosi és un basidi-

(Continua)

omicet en lloc d'un ascomicet. La identificació definitiva d'aquesta espècie ha estat feta pel Dr. Antoni Gómez Bolea del Departament de Biologia Vegetal de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona.

Des d'aquestes mateixes pàgines del Notici- es s'informarà sobre com participar tant en l'estudi dels tomísids com en el dels líquens de la Serralada Litoral. ■

BioBlitzBcn

L'edició del BioBlitzBcn del 2015 va tenir lloc a Montjuïc, va comptar amb més de 800 participants, 45 experts i en conjunt es van recollir dades de 334 tàxons.

Enguany es proposa una nova edició del **BioBlitzBcn** que es durà a terme del 15 al 17 d'abril. Les prospeccions i itineraris es realitzaran a la zona del Parc de Montjuïc adjacent a l'Institut Botànic.

Cal recordar que el BioBlitz és un esdeveniment de descoberta de la natura en el qual científics, aficionats i ciutadans, estudien grups específics de flora i fauna i identifiquen tots els organismes que es troben en una àrea determinada. L'interès i la singularitat d'aquest tipus d'activitat rau en combinar de manera equilibrada recerca, aprenentatge, socialització i conscienciació. ■

Sessions científiques

Sessió inaugural del curs 2015-2016

El passat 21 de gener va tenir lloc la sessió inaugural del curs 2015-2016, la qual va comptar amb un convidat excepcional: Joaquin Araújo. La seva intervenció va combinar les anècdotes personals amb reflexions professionals i filosòfiques, gairebé polítiques.

Com a professional dels mitjans de comunicació, va lamentar que aquells que creen opinió s'oblidin de les coses més reals, més vitals, d'allò que passa a la natura. Com a exemple de que la natura sempre és un tema menor —li costava entendre que la natura, la vida, sigui un tema menor— va esmentar l'actual llei d'educació, on la paraula natura no surt ni una vegada mentre que la paraula tecnologia hi apareix més de 300 vegades.

Fent un repàs a l'actual situació del món, és evident que cal canviar algunes coses i la capacitat d'emocionar-se, de comprendre el nostre entorn, que en resulta de l'acostament a la natura, ha de ser un dels camins que ens han de permetre rectificar la direcció que ha emprat la nostra societat.

És en aquesta línia que també va qüestionar certes tendències de la biologia científica, ja que massa sovint el mercat està afavorint, i dotant econòmicament de manera prou generosa, determinades línies de recerca que poden transitar per rutes perilloses. Des del seu punt de vista, no es tracta tant de transcendir la natura com de formar-ne part, de defensar la multiplicitat de la vida. ■

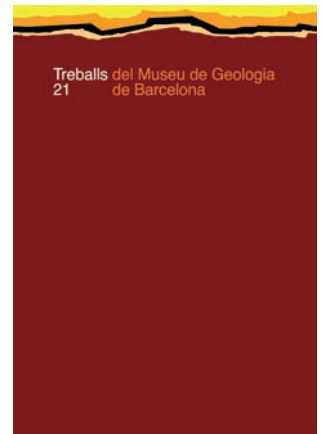
Delegació del Bages

Sortides guiades

La platja del Torn i la serra de Les Rojales (Baix Camp). El dissabte 16 de gener, en un dia clar i ventós, especialment ventós a L'Hospitalet de l'Infant, vam anar a un dels trams de litoral de Catalunya que queden sense urbanitzar: la llarga platja del Torn situada entre L'Hospitalet de l'Infant i el complex nuclear de Vandellós. Els objectius de la sortida eren, en allò general, gaudir del paisatge marí —splendorós, immens, lluminós...— sense les aglomeracions de l'estiu ni

artificialitats i, en el detall, identificar components dels ecosistemes marins i litorals.

La ruta a peu començà per la platja de l'Arenal que manté parcel·les de vegetació. Aquestes clapes verdes semblen ben poca cosa, sobretot per aquells qui mai han adreçat una mirada veritablement atenta i encuriosida al món vegetal, però, fins i tot en l'àmbit català, aquests reductes de plantes psammòfiles —les especialistes en créixer

Treballs del Museu de Geologia de Barcelona, número 21 (2015).

Està disponible en versió impresa demanant-la a l'adreça mnavarro@bcn.cat i també es podrà consultar (i baixar-ne els articles) en línia a l'adreça <http://tmgb.museocienciasjournals.cat/>

a la sorra de la platja— són molt notables i il·lustren com són i havien estat les platges mediterrànies de debò. La bufalaga hirsuta (*Thymelaea hirsuta*), un arbust d'un metre d'alçada amb les branques pèndules, les fulles triangulars, petites, crasses i sèssils i les flors tetràmeres grogues, és aquí la planta de port més gran i l'única que vam trobar en plena florida. Vam identificar també dues papilionàcies, el melgò marí (*Medicago marina*) de color grisenc i l'ungla de gat (*Ononisatrix ssp. ramosissima*) de tacte enganxós; *Sporobolus pungens*, una gramínia pionera en la colonització de la sorra que té fulles rígides disposades en angle obert com en espina de peix; el rave de mar (*Cakile maritima*); el lliri de sorra o de platja (*Pancreatum maritimum*) de fulles en forma de cinta; *Crucianella maritima*, una mata de fulles rígides i petites en verticils; *Plantago crassifolium*, el plantatge de fulles cilíndriques crasses; el timó de platja (*Teucrium polium ssp. dunense*), la versió de sorra del polimorf timó mascle, i encara algunes espècies més, no tan constants. A les zones fondes i als recs immediats de l'interior apareixien les plantes halòfiles, especialistes en suportar salinitat al sòl, sense però arribar a formar un veritable marjal o una jonquera perquè ben aviat el terreny s'enlaira; es tracta del jonc agut (*Juncus acutus*), el donzell marí (*Artemisia gallica*), el salat blanc (*Atriplex halimus*), *Atriplex portulacoides* i la barrella punxosa (*Salsola kali*), algunes de les quals es retroben a la muntanya de sal de Cardona, a la comarca interior de Bages.

Les onades havien arrossegat a la platja restes de posidònia (*Posidonia oceanica*); es distingien les fulles en forma de cinta d'1 cm d'amplada, trossos de rizoma embolcallats de fibres alguns dels quals conservaven encara fulles ben verdes i boles formades per pèls d'aquests rizomes que les onades havien ajuntat, estampit i arrodonit. Les praderies de posidònia, mal anomenades alguers, no són fàcils de veure, però sí d'imaginar en base a aquestes restes com extensos canyissars submergits al mar, arrelats entre els 10 i 40 metres de fondària sobre fons sorrencs o fangosos mitjançant una xarxa potent de rizomes dels quals broten feixos de fulles d'un verd tendre. Les praderies de posidònia, exclusives del Mediterrani, en són probablement l'ecosistema bentònic més notable per la seva alta productivitat fotosintètica, per

la seva, també, alta diversitat a l'albergar moltes altres criatures entre les quals alevins de peixos i per establir un substrat mòbil on les algues no poden establir-se. Les praderies de posidònia atrapen sediments entre la malla de fulles, contribuint a mantenir la transparència de l'aigua i l'entrada de la llum, fins al punt que amb el temps redueixen la fondària del mar tal com un escull coral·lí; s'anomenen altines quan queden prop de la superfície. Però les praderies de posidònia són sensibles a la destrucció si el fons marí s'altera per l'ancoratge de barques o per la pesca d'arrossegament.

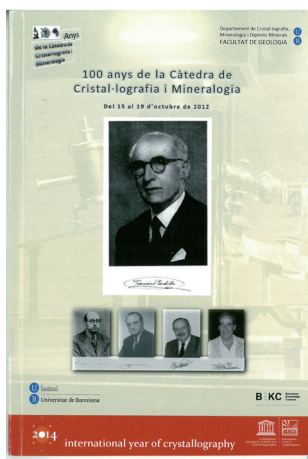
Amb el nom de serres de Mestral es coneix al tram de serralada prelitoral situat a la confluència de les comarques del Baix Camp, el Priorat i la Ribera d'Ebre que arrenca de l'interior amb la Mola de Coldejou i la serra de Llaveria, segueix al sud per les muntanyes de Tivissa i Vandellós i arriba al litoral amb la serra de les Rojales que tanca la plana del Baix Camp. Com la punta del cap de Creus al Pirineu i les illes Medes al Montgrí, l'illot del Torn, una roca calcària del tombant entre el Juràssic i el Cretaci unida en tómbol a l'extrem sud de la llarga platja del Torn, és la darrera espurna de les serres de Mestral abans de submergir-se al mar. Més al sud segueix una costa esquerra, d'accés difícil per la barrera de la via de tren massa ran de mar i per la presència del complex nuclear de Vandellós.

Havent dinat a recer del vent vam pujar a la carena de les Rojales, un magnífic mirador de mar i muntanya, entre la platja del Torn i les muntanyes feréstegues de Vandellós. Des d'aquí s'observa bé tot l'espai catalogat al PEIN en forma de llenca entre el mar i el corredor de pas de les grans infraestructures: l'autopista, l'autovia, la via de tren antiga en funcionament, la via del corredor mediterrani en construcció i la canonada del minitransvasament Ebre-Tarragona.

Al sud del cim del Torn queda el complex energètic de Vandellós que formen la central nuclear Vandellós I aturada, la central nuclear Vandellós II en funcionament i la central tèrmica de gas natural i cicle combinat Plana del Vent. Vandellós I va ser la tercera central nuclear que es va instal·lar a l'estat espanyol, darrera de les de Zorita (Guadalajara) i Garoña (Burgos). Va començar a funcionar el 1972. Va ser una central nuclear de primera generació, amb tecnologia de grafit-gas d'origen francès; però mentre aquí es cons-

Posidonia oceanica

100 anys de la Càtedra de Cristal·lografia i Mineralogia. Dept. de Cristal·lografia, Mineralogia i Dipòsits Minerals, Facultat de Geologia, UB, 2015. 80 p.

ICHN-Bages a l'illot del Torn

(Continua)

truïa Vandellòs I, a l'estat veï es dissenyaven noves central nuclears de tecnologia menys arriscada i generadores de residus menys radioactius. Residus de plutoni de Vandellòs I s'utilitzaren en la fabricació de bombes nuclears franceses.

El 19 d'octubre de 1989, l'incendi d'una turbina convencional a l'exterior del recinte nuclear va desencadenar una sèrie de falles dels sistemes, la pèrdua dels automatismes de control, l'entrada d'aigua de mar a l'edifici nuclear pel trencament d'una gran canonada i l'aturada de 2 dels 4 gegantins extractors de refrigeració del reactor. La temperatura interna del reactor va pujar fins prop del límit de no retorn. Feia només 3 anys del desastre nuclear de Txernobyl IV, una central també de primera generació. Afortunadament, empleats de la central i bombers, en una sèrie de decisions i accions encertades van aconseguir posar en marxa de nou la capacitat suficient d'extracció de calor i progressivament aturar el reactor. El país no ha agraït mai prou l'esforç d'aquells que s'esmerçaren en controlar la central durant aquella fatídica nit, probablement degut a l'opacitat que ofusca tot allò que té a veure amb energia nuclear. Vandellòs I no es va reparar ni el reactor es va tornar a engegar mai més, malgrat que la vida útil estimada a l'inici era de 30 anys. Després de 2 fases de desmantellament, l'edifici nuclear queda dret com una gegantina capsa de sabates, en fase de latència a l'espera que baixi la radioactivitat interior. De la gestió dels residus nuclears i del desmantellament de les centrals definitivament aturades, que actualment a l'estat espanyol són les 3 centrals de primera generació esmentades, se'n cuida l'empresa pública Enresa que paguem entre tots a través del rebut de l'electricitat, més o menys com la retirada de residus del pantà de Flix o el fracassat magatzem de gas Castor enfront de la costa de Vinaròs.

El mestral bufava endimoniat a la carena de les Rojales, sota un cel blau ben serè. Ja sense aturar-nos més vam baixar cap al Temple del Sol, on els nudistes s'encomanen al déu sol mediterrani, i seguir fins a L'Hospitalet de l'Infant, punt d'origen i arribada.

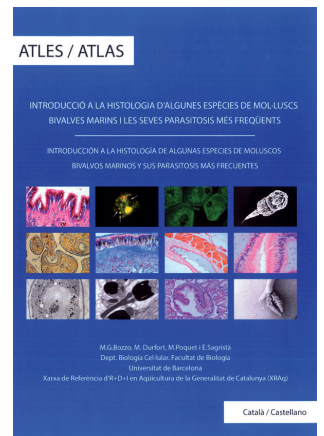
Durant tot el dia ha bufat fort el vent. A la platja ens ha fet adonar de la força abrasiva de la sorra que el vent enlaira i acumula en dunes. Ha estat bé, però amb un tast de vent n'hi hagués hagut ben bé prou! En qual-sevol cas el recorregut ha estat molt bell i, es vulgui o no, ens ha fet confrontar natura i civilització i qüestionar punts essencials del model de civilització dels darrers anys. Aquesta és una d'aquelles excursions que queda ben gravada a la memòria.

La mina Eugènia de Bellmunt del Priorat i l'ermita de sant Gregori a Falset. La sortida del dissabte 20 de febrer al Priorat sud tingué dues parts ben contrastades, al matí tancats dins de la foscor de la llicorella a la mina Eugènia i a migdia i a la tarda gaudint d'un passeig lluminós sobre gresos vermells a l'ermita de sant Gregori i calcàries blanques a la cresta de les Soleies.

A l'àrea compresa entre Bellmunt del Priorat i el Molar, a l'oest de Falset, s'estén la conca minera del Priorat on s'han explotat metalls des de l'inici del poblament. A la segona meitat del segle XIX va prendre embranzida l'explotació de galena, el sulfur de plom (PbS), el mineral de plom per excel·lència, que aquí es troba en filons verticals intercalats a la matriu de llicorella, una roca metamòrfica paleozoica. El plom s'utilitza en múltiples aplicacions, abans sobretot en canonades i munició, actualment en bateries.

Les mines més extenses i recents són la mina Eugènia o mina Gran, en explotació del 1870 al 1972 i situada a tocar de Bellmunt, i la mina Règia, uns 2 km a l'oest. Mentre que la resta de mines estan abandonades, el complex industrial i miner de la mina Eugènia s'ha mantingut com a lloc principal i centre interpretatiu de tota la conca minera. La mina Eugènia consta de 20 nivells separats uns 35 metres entre d'ells, en total doncs uns 700 metres de fondària, calia seguir avall els filons de galena!. Té un sol pou al qual connecten totes les plantes, a més de rampes i perillous forats d'explotació que comuniquen entre nivells. Necessita pocs embigats de fusta perquè, llevat dels metres superficials i al front d'avanç durant l'explotació, la roca és prou consistent per obrir-hi galeries estretes. Hi ha poca filtració d'aigua pel sostre; en canvi sí que hi arriba aigua subterrània que en temps d'explotació es bombava constantment. Actualment la mina està inundada fins per sota del nivell 4, l'alçada del riu Siurana. El primer nivell està ara electrificat i s'hi ha obert una galeria de sortida per fer còmoda i segura la visita turística, però en temps d'explotació els miners trencaven la foscor només amb llums de carbur. La visita obre les portes a tot un món subterrani creat per generacions de destres i esforçats miners, interpreta els mètodes d'explotació mitjançant barrinades i el carregament del material en vagonetes empeses per homes i permet apreciar mineralitzacions de malaquita a les parets i fines estalagmites recents als sostres més alts; en canvi pràcticament no queda ja galena en aquest nivell primer.

Introducció a la histologia d'algunes espècies de mol·luscs bivalves marins i les seves parasitosis més freqüents. M. G. Bozzo, M. DURFORT, M. POQUET i E. SAGRISTÀ. Departament de Biologia Cel·lular, Facultat de Biologia, UB, novembre de 2015.

A l'interior de la mina de Bellmunt

Galena

El complex industrial de l'exterior consta d'un castellet –tot i que no és l'original de la mina Eugènia–, tallers, les seccions de rentat i de tria que separava la galena de l'estèril, la forja on en dos forns consecutius controlats artesanalment –el principal i el refino– la galena es fonia i transformava en pesats lingots de plom ben pur i el terrer on s'abocaven els estèrils de llicorella triturada i que en bona part s'ha utilitzat secundàriament. A tocar hi ha la imponent Casa de les Mines per a la direcció i la colònia de casetes arreglerades pels obrers, integrada a la població.

La museïtzació i obertura al públic del complex de la mina Eugènia manté un extens patrimoni industrial-miner i la memòria de com s'hi havia treballat, tot un món i una manera de viure'l que s'hagués perdut irremediablement sense aquest esforç. La mina Eugènia és tot un referent en la conservació i divulgació de patrimoni.

Sant Gregori, a l'est de Falset, és un lloc d'interès geològic o *geosite* que encanta a

Part del grup ICHN-Bages al geosite de sant Gregori

tothom, no només als geòlegs, per la delicada bellesa de les formes d'erosió alveolar en gresos de color granat del Buntsandstein. Aquest model de meteorització de la roca en forats s'anomena internacionalment *taffoni* i, sens dubte, el *geosite* de sant Gregori a Falset n'és un dels seus millors exponents. L'ermita de sant Gregori s'arrecera en una balma de sostre barroc, treballadíssim per la natura. L'àrea de roca exposada i capriciosament esculpida segueix cap als Racons, en uns 400 metres de longitud del vessant.

Un cop vist i fotografiat l'indret de sant Gregori, vam enfilarnos fins a l'ermita situada més amunt, la de sant Cristòfol, que només conserva sencer al sostre un arc de maons. El sant s'ha hagut de refugiar en una cova propera. La ruta va seguir per la cresta de les Soleies on hi ha fortificacions i trinxeres del bàndol republicà de la guerra civil. Fou especialment simbòlic trobar un pessebre complet arraulit en una trinxera. La carena gaudeix de vistes de l'obaga de la Mola de Colldejou i de la serra de Llaberia. La volta de tornada a Falset es va tancar pel coll de l'Eudalda, la Creu i el pas ajupit pel tub d'un torrent per creuar la nova carretera N-420, poca cosa en comparació amb el treball soterrat dels miners a la mina Eugènia vist al matí.

La comarca del Priorat va mostrar altres al·licients naturals, més enllà dels més publicitats del vi, l'oli, Siurana o les serres de Montsant. En conjunt va ser una sortida excel·lent i instructiva, centrada en la geologia. Qui vulgui conèixer la mineria de plom del Priorat, té una cita al complex de les mines de Bellmunt. ■

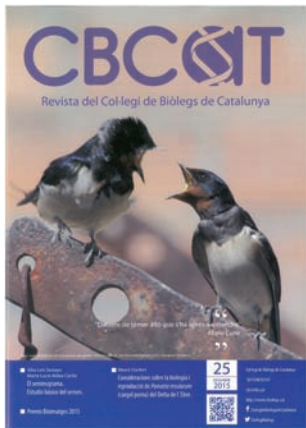
Residus salins del Bages

El jutjat de Manresa, en la seva sentència 242/14 del 19.12.2014, va condemnar a 2 anys de presó a tres exdirectius de l'empresa minera Iberpotash –actualment ICL Iberia– pel delictes ecològic de salinització d'aigües a través dels llixiviats incontrolats dels residus salins i a la pròpia empresa com a responsable subsidiària amb l'obligació de restituir les situació ambiental anterior (vegeu NOTÍCIES 117). Aquesta sentència fou apel·lada. El dia 22 de febrer de 2016, l'Audiència de Barcelona ha comunicat la ratificació de la condemna amb la rebaixa de la pena dels 3 condemnats a 1 any i 6 mesos de presó per dilació indeguda durant el procés. Efectivament el procés ha durat quasi 20 anys, tot i que aquesta dilació ha estat promoguda pels propis advocats d'Iberpotash, de la qual han acabat

servir-se'n en l'apel·lació com a atenuant. En qualsevol cas la sentència és ara ferma, inapel·lable. La mateixa activitat d'abocament de residus salins que contaminen aigües, considerada delictiva contra el medi ambient pels tribunals, paradoxalment fou qualificada «d'interès públic» pel Govern de la Generalitat en funcions el novembre passat. Iberpotash té l'obligació de tornar les aigües salinitzades a les seves condicions anteriors, la qual cosa significa com a mínim la impermeabilització dels gegantins runams salins de Súrria i Sallent –si no la retirada dels residus– i la recollida i enviament al col·lector de salmorres de les surgències d'aigua salada d'origen miner. ■

Runam salí del Cogulló de Sallent

Revista del Col·legi de Biòlegs de Catalunya, núm. 25. Desembre de 2015. 22 p. www-cbiolegs.cat

Necrològica

Ens dol i entristeix la mort, el dia 30 de gener de 2016, de Francesc Junyent i Maydeu, qui fou membre fundador l'any 1975 del Grup Autònom de Manresa de la ICHN, esdevingut més tard delegació del Bages, i president durant el període 1980-1983.

Francesc Junyent fou naturalista expert en amfibis i rèptils, un pioner que va obrir camí en el coneixement de la natura en temps difícils, quan tot estava per fer i els mitjans eren escassos. Exercí de mestre encomanant passió per investigar la fauna quan no hi havia models i s'esmerçà a parts iguals en la divulgació del

coneixement obtingut de primera mà i a fer créixer el teixit associatiu.

Francesc Junyent, home polifacètic en ciència i cultura, deixa un record inesborrable de bonhomia i empenedoria, molta feina feta on destaca el llibre *Vertebrats de la Catalunya Central* (1993), del qual és coautor, i el reconeixement unànime en els àmbits locals del naturalisme, l'art, la història i la llengua. Agraïm el seu mesatge i la dedicació d'una vida fecunda a la cultura en el sentit més generós del terme. ■

Delegació de la Garrotxa

X Seminari sobre patrimoni natural de la comarca de la Garrotxa

El dissabte 27 de febrer es va celebrar a Olot el desè «Seminari sobre patrimoni natural de la comarca de la Garrotxa». Igual que en edicions anteriors, al llarg de tot el dia es van anar presentant un total d'onze ponències en les que els conferenciant explicaven el objectius dels seus treballs de recerca o d'actuacions concretes de gestió i de conservació, i els resultats més significatius que havien obtingut. Totes les ponències presentades, des de temes relacionats amb el clima de la comarca fins a la presentació d'un mapa de perillositat volcànica, passant per l'estudi de les poblacions de teix, els projectes de conservació d'espècies de flora endèmiques i amenaçades, la diversitat d'espècies de mol·luscs i l'estudi concret d'espècies protegides, les vies migratòries de les aus rapinyaires i el seguiment de les aus aquàtiques, tenien un fet comú: la comarca de la Garrotxa i les zones properes.

Així, queda palès que científics i naturalistes garrotxins i d'altres zones de Catalunya, treballen en l'àmbit comarcal per aprofundir en l'estudi del patrimoni natural des de diversos punts de vista. Val a dir, que aquest interès per la Garrotxa, a part d'un bagatge històric, també ha estat impulsat per persones de la Delegació que durant els últims anys han donat suport i ajudat a buscar recursos, moltes

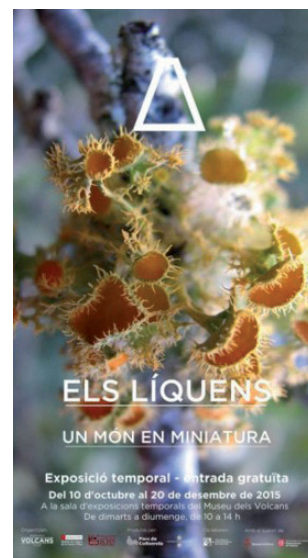
vegades econòmics, per tal que alguns dels projectes de recerca esmentats s'hagin pogut tirar endavant.

Un programa tan variat i tan interessant com el que es presentava va ser seguit per la participació de 50 persones que al llarg del dia van passar per la sala d'actes on es duia a terme el seminari.

A part de les presentacions dels ponents, el públic assistent, també va participar activament en forma de preguntes i de debat. A més, durant les pauses tothom va poder contactar amb persones amb les mateixes inquietuds per compartir experiències, resultats i apreciacions diverses d'un tema concret. Una d'aquestes pauses va ser el dinar que va esdevenir una prolongació del seminari ja que la sobretaula, amb interessants debats de tot tipus, es va ajuntar amb les ponències de la tarda.

Al llarg de la jornada, els assistents van poder consultar diversos llibres, articles científics i documents inèdits que, en forma de biblioteca mòbil, el Centre de Documentació del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, va cedir amb l'objectiu d'augmentar la qualitat científica i divulgativa del Seminari.

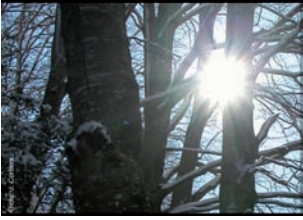
Durant la jornada es va presentar el número 7 dels *Annals de la Delegació de la Garrotxa de la ICHN*, publicació on es recullen, de forma ampliada, tots els treballs presentats en les diverses edicions del Seminari. En aquests moments ja estem treballant en l'edició dels números 8 i 9 que veuran la llum durant aquest any 2016 i que a partir d'aquesta primavera ja estaran consultables a la pàgina web de l'entitat. ■

L'exposició «Els líquens. Un món en miniatura», del Parc Natural de Collserola, es va presentar al Museu dels Volcans d'Olot, entre l'octubre i el desembre de 2015. L'exposició consta d'11 plafons explicatius i compta amb una selecció de mostres de líquens identificades i representatives de diferents ambients.

L'exposició s'ha completat amb un apartat de producció pròpia del Museu dels Volcans, amb la participació de la Universitat de Barcelona i la Delegació de la Garrotxa de la ICHN. S'han produït cinc plafons amb imatges dels principals líquens prospectats a la comarca de la Garrotxa. Cal recordar que d'ençà el 2014 s'està elaborant el catàleg de líquens de la Garrotxa, el qual es preveu publicar el 2016.

Llum, fosc i éssers vius

Delegació de la Serralada Litoral Central

Seminari 2016. Llum, fosc i éssers vius

La llum proporciona l'energia necessària pel desenvolupament de la vida a la Terra. Aquesta energia és la que permet a les plantes sintetitzar matèria orgànica de la qual ens nodrim la resta d'éssers vius. Tot i així, hi ha organismes que han colonitzat ambients sense llum i s'han adaptat a viure a la foscor. Quins són els processos que permeten a alguns organismes generar matèria orgànica? Quines adaptacions tenen els organismes

que viuen a la foscor? És possible la vida sense la llum?

Per contestar aquestes i altres preguntes la Delegació de la Serralada Litoral Central (ICHN) i la Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró organitzen aquest cicle de 8 conferències i 2 tallers per aprofundir en el coneixement del paper de la llum sobre els éssers vius.

Programa

Dimarts, 8 de març de 2016, de 19.30 a 21 h, a la sala d'actes de Can Palauet (c. d'en Palau, 32; Mataró). **Fotoquímica orgànica**, a càrrec de Josep Font, Departament de Química, UAB.

Dimarts, 15 de març de 2016, de 19.30 a 21 h, a la sala d'actes de Can Palauet (c. d'en Palau, 32; Mataró). **Llum i fotosíntesi, motors de la vida a la Terra**, a càrrec de Joaquim Azcón, Departament de Biologia Vegetal, UB.

Dijous, 17 de març de 2016, de 19.30 a 21 h, a la sala d'actes de Can Palauet (c. d'en Palau, 32; Mataró). **La llum i les comunitats bentòniques marines**, a càrrec de Mikel Zabala, Departament d'Ecologia, UB.

Dissabte, 19 de març de 2016, de 10 a 13 h, a Can Boet (C. Pablo Iglesias, 83 Mataró). Taller. **El color ens porta la llum: fabriquem plaques solars**, a càrrec de Laia Pallejà, Institut Català d'Investigació Química.

Dijous, 31 de març de 2016, de 19.30 a 21 h, a la sala d'actes de Can Palauet (c. d'en Palau, 32; Mataró). **Fosc: oportunitat o reclusió pels ratpenats?**, a càrrec de Carles Flaquer, Museu de Ciències Naturals de Granollers.

Dissabte, 2 d'abril de 2016, de 10 a 13 h, a Can Boet (C. Pablo Iglesias, 83 Mataró). Taller. **Comportament de la llum i el color**, a càrrec de Josep M. Valls i Marta Segura. Centre de Recursos de Ciències Experimentals Pau Martí (Escola Pia de Catalunya).

Dimarts, 5 d'abril de 2016, de 19.30 a 21 h, a la sala d'actes de Can Palauet (c. d'en Palau, 32; Mataró). **Efectes i causes de la contaminació lumínica**, a càrrec de Manuel Garcia Gil, Departament d'Enginyeria de Projectes i de la Construcció, UPC.

Dijous, 7 d'abril de 2016, de 19.30 a 21 h, a la sala d'actes de Can Palauet (c. d'en Palau, 32; Mataró). **Ritmes d'activitat al mar profund: efecte sobre l'avaluació de les comunitats i noves tècniques d'estudi**, a càrrec de Jacopo Aguzzi, Institut de Ciències del Mar, CSIC.

Divendres, 8 d'abril de 2016, de 19.30 a 21 h. **Éssers que il·lumina: la bioluminescència**, a càrrec de Begoña Vendrell, Institut de Ciències del Mar (CSIC).

Dissabte, 9 d'abril de 2016, d'11 a 12.30 h, a Can Boet – Centre de patrimoni arqueològic i natural. **La llum, els ulls i l'evolució**, a càrrec de Lluís Serra, Departament de Genètica, UB.

La participació és gratuïta però cal inscripció prèvia a través de la Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró (c. de Sant Josep, 9; 08302 Mataró; tel.: 937 58 23 61; a/e: cultura@ajmataro.cat).

En finalitzar el seminari es lliurarà certificat d'assistència als inscrits que acreditin haver

participat en un mínim de sis conferències i els dos tallers.

Aquestes persones també rebran gratuïtament un exemplar del número 27 de la revista de divulgació científica *L'Atzavara* (Any 2017), monogràfic entorn els temes tractats en aquest seminari. ■

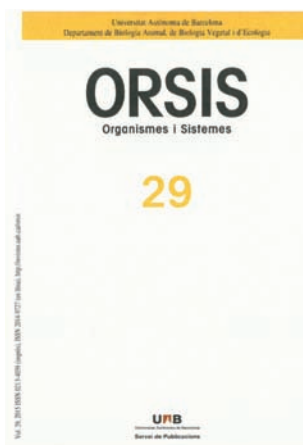
Grup de treball Societat Catalana de Fotògrafs de Natura

Dels Andes a l'Amazones

Amb aquest suggerent subtítol vàrem fer la conferència-projecció sobre els ecosistemes de Veneçuela. Va ser el 4 de febrer passat, a la 47ena sessió de la Societat Catalana de Fotògrafs de Natura, la primera de l'any 2016. Fou a càrrec de David G. Guillamón, fotògraf català, però que viu a Caracas des de fa cinc anys. Per tant, no es tractava de veure unes imatges d'un que ha viatjat allà

i escoltar les seves impressions. La trobada va ser molt enriquidora perquè poguérem gaudir de primera mà de les experiències d'un professional que hi està instal·lat i que ha recorregut tot el país de punta a punta.

I, efectivament, el nombrós públic que hi assistí –mig centenar– va viatjar virtualment pels diferents ambients d'aquest indret que

Orsis. Organismes i sistemes, núm. 29. Universitat Autònoma de Barcelona, 2015. 229 p. ISSN: 0213-4039 (imprès) ISSN: 2014-9727 (en línia) <http://revistes.uab.cat/orsis>

(Continua)

Capibara amb el seu netejador, que allà coneixen com a "halcón garrapatero" (Foto: David Guillamón)

és una de les biodiversitats més altes del planeta: els cims de 5.000 m dels Andes, el cabalós Orinoco que connecta amb l'Amazones, els espectaculars llamps del llac Maracaibo, els arbres de 50 metres de les selves boiroses, la immensitat de Los Llanos, les onades migratòries que travessen la serrallada litoral, la impenetrable selva de l'Amazones, els inacabables manglars i palmerars del delta de l'Orinoco i la gran sabana amb els impressionants tepuis, les eternes muntanyes escapçades.

Tot això fou il·lustrat amb bones fotografies de les diverses zones i els animals i plantes que hi viuen, sense oblidar les tribus que hi

habiten: els waraos del delta, els pemons de la gran sabana, les yekuanas i sanemas de les selves del Baix Caura, els yanomamis de l'Amazones... També ens explicà anècdotes, com ara que el salt Àngel, el més alt del món (prop de 1.000 m), fou descobert pel català Fèlix Cardona Puig, el qual acompanyà a l'aviador Jimmy Angel per a sobrevolar-lo i li dedicà el nom.

Com va quedar palès en l'animat col·loqui final, si desitgeu viatjar a Veneçuela és aconsellable no fer-ho sols, sinó assessorats per experts, com ara en David. Podeu contactar amb ell a través de la seva web: www.davidguillamon.com.ve ■

La sessió, durant l'animat col·loqui entre els assistents (Foto: Jordi Lluís Pi)

JOSÉ A. LATORRE. 2016. *Atlas de la biodiversitat del terme de Constantí (Tarragonès)*. Ajuntament de Constantí. Si hi esteu interessats, adreceu-vos a: arxiu@constanti.cat

Congressos i reunions

Fem un nou Pla per protegir el Parc Natural de Collserola

El 23 de gener passat, la Plataforma Cívica per a la Defensa de Collserola (PCDC), amb el suport de la Institució, va organitzar a la seu de l'IEC la jornada Fem un nou Pla per protegir el Parc Natural de Collserola.

L'objectiu d'aquesta jornada era obrir un espai de reflexió entre veïns, ecologistes, tècnics, científics i polítics, per debatre tot un seguit de qüestions del Pla especial de protecció del medi natural i el paisatge de Collserola que es considerava que caldria desenvolupar: millorar el procés participatiu; prioritzar la preservació del patrimoni natural davant altres funcions; ampliar l'àmbit del pla, especialment pel que fa a la connec-

tivitat; incidir directament sobre el marc urbanístic actual i la planificació de les infraestructures; tractar el futur d'activitats amb impacte negatiu; millorar el model de govern i gestió; etc.

La jornada es va desenvolupar en un ambient força positiu i proposant, fet al qual hi van incidir des del primer moment les intervencions dels representants polítics que van obrir l'acte, els quals van reconèixer que calia una reformulació més ambientalista del pla i que calia fer-ho en un marc més participatiu. Al web de la Plataforma es poden trobar les **conclusions de la jornada** així com les **ponències** que s'hi van presentar. ■

Articles científics

L'electrocució amenaça la viabilitat de les poblacions d'àliga perdiguera a Catalunya

L'electrocució causada per línies elèctriques de distribució provoca la mort de milers d'ocells de nombroses espècies de mida mitjana o gran arreu del món, afectant negativament la majoria d'espècies de rapinyaires

que habiten a Catalunya. Actualment existeix força informació sobre quines són les espècies que pateixen aquest problema, el qual representa una de les principals causes de mortalitat en diversos rapinyaires ame-

(Continua)

HERNÁNDEZ-MATÍAS, A.; REAL, J.; PARÉS, F.; PRADEL, R. (2015). «Electrocution threatens the viability of populations of the endangered Bonelli's eagle (*Aquila fasciata*) in Southern Europe». *Biological Conservation*, vol. 191, p. 110-116. [doi:10.1016/j.biocon.2015.06.028].

BROS, V.; TORRE, I.; SANTOS X. (2016). «Uncovering the environmental factors influencing diversity patterns of Mediterranean terrestrial Gastropod communities: a useful tool for conservation». *Ecological research*, vol. 31, núm. 1, p. 39-47. [doi: 10.1007/s11284-015-1310-2].

naçats arreu del món com ara l'àliga de cap blanc, el volor sud-africà o l'àliga imperial ibèrica. No obstant, fins ara, no ha estat possible quantificar si aquesta causa de mortalitat podia afectar per si sola la dinàmica de les poblacions de les espècies implicades i comprometre la seva viabilitat. El principal problema rau en que per respondre aquesta qüestió cal estimar acuradament els principals paràmetres demogràfics, com ara la productivitat de polls i la supervivència, així com la fracció de la mortalitat provocada per l'electrocució. Això implica el monitoratge d'una part representativa de la població durant llargs períodes de temps, incloent-hi el marcatge i posterior recontacte d'individus, tant vius com morts per diferents causes.

L'Equip de Biologia de la Conservació de la Universitat de Barcelona dirigit pel Dr. Joan Real du a terme un seguiment a llarg termini de la població d'àliga perdiguera (*Aquila fasciata*) a Catalunya, des dels anys 70 del segle passat i fins a l'actualitat, tasca que des del 2008 inclou l'anellatge dels polls nascuts. L'àliga perdiguera és una espècie d'especial interès per a la conservació ja que es troba amenaçada i, a més, juga un paper clau com a indicador en els ecosistemes mediterranis. Com altres grans depredadors, la seva estratègia vital es caracteritza pel fet que els exemplars adults i territorials poden viure molts anys i tenir una elevada supervivència, tot i no produir un nombre elevat de polls. En conseqüència, les seves poblacions són molt sensibles a nivells elevats de mortalitat. De fet, les poblacions d'àliga perdiguera van patir una greu davallada durant la segona meitat del segle xx a tota Europa, estimada en més del 20 % a Catalunya, i en part explicada per un augment de la mortalitat. Si bé en els darrers anys la població ha mostrat una certa recuperació, el seu estat de conservació és encara extremadament fràgil i està catalogada com críticament amenaçada a Catalunya.

Recentment ha estat publicat el treball d'Antonio Hernández-Matías, Joan Real, Francesc Parés i Roger Pradel a la revista *Biological Conservation* on es desenvolupa un mètode que permet estimar la fracció de mortalitat provocada per electrocució, que va ser del 26 % en els individus territorials i del 62 % en els individus no territorials. El mètode combina, d'una banda, la informació de seguiment a llarg termini (1990-2014) i, de l'altra, la del marcatge i recontacte d'àligues individualitzades (2008-2014). Mitjançant models de cap-

tura-recaptura sofisticats, ha estat possible estimar la probabilitat de trobar un individu mort per una determinada causa, un aspecte innovador que estudis anteriors no havien solucionat. Posteriorment, es va inferir quin seria el destí de la població en el futur mitjançant models demogràfics i es va concloure que si la població catalana d'àligues perdigueres continua amb aquests nivells no és autosostenible; és a dir, que els naixements no permeten compensar les morts. En darrer lloc, es va estimar que els nivells de mitigació de l'electrocució necessaris per assolir l'autosostenibilitat de la població eren del 13 % en individus no territorials i del 40 % en individus territorials. En xifres absolutes, això implica que si cada any s'evités la mort de 3 individus no territorials o de 2 individus territorials, la població catalana d'àligues perdigueres seria autosostenible.

L'estudi il·lustra que l'electrocució pot ser una amenaça important en la dinàmica poblacional de grans rapinyaires i que la mitigació d'aquest problema és factible en el cas de l'àliga perdiguera. Més enllà de l'espècie estudiada, l'estudi desenvolupa un marc metodològic útil per quantificar els efectes demogràfics de l'electrocució i per estimar els nivells de mitigació necessaris per restaurar l'estat de conservació de poblacions d'espècies amenaçades. Cal remarcar que a l'Estat Espanyol existeix el Reial Decret 263/2008, pel qual es van establir mesures per a la mitigació de l'electrocució per a protegir l'avifauna, i que a Catalunya s'han determinat àrees prioritàries i línies a corregir (Resolucions MAH/3627/2010 i AAM/1061/2013), i que, per tant, és urgent que administracions i companyies elèctriques apliquin les mesures que dicta la legislació i resolguin aquesta problemàtica, ja que de ben segur tindrà conseqüències molt positives per a la conservació de l'àliga perdiguera a Catalunya així com per a moltes altres espècies d'aus. ■

Els factors ambientals i la fauna malacològica a la serra de Collserola

Recentment s'ha publicat un article científic a *Ecological research* titulat «Uncovering the environmental factors that influence diversity patterns of Mediterranean terrestrial Gastropod communities: a useful tool for conservation». Els seus autors són Vicenç Bros de l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, Ignasi Torre del Museu de Ciències Naturals de Gra-

nollers i Xavier Santos de CIBIO/InBIO, Universidade do Porto.

En aquest treball es mostra la resposta dels diferents components faunístics de les comunitats malacològiques del Parc de Collserola a diferents gradients ambientals (precipitació, temperatura, radiació anual, altitud...), així com les preferències d'hàbitats.

(Continua)

Collserola és una reserva natural envoltada per àrees urbanitzades i afectades per múltiples amenaces antropogèniques sobretot relacionades amb la transformació de l'hàbitat. L'alt grau d'especialització de la comunitat de caragols i llimacs, suggereix que els

paisatges més heterogenis serien útils per a conservar la seva diversitat. Aquest estudi pot ajudar doncs a adaptar la gestió per a millorar la qualitat de l'hàbitat de Collserola i d'altres espais naturals mediterranis similars. ■

Socis

En memòria de Salvador Reguant

El geòleg Salvador Reguant i Serra ens deixà el 23 de febrer passat a l'edat de 87 anys. Qui fou president de la ICHN del 1984 al 1986 i membre de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC des del 1986 i de l'Associació Catalana de Terminologia, ha estat un estratígraf i paleontòleg rellevant i una persona vinculada a moltes institucions internacionals i de casa nostra com la Reial Acadèmia de les Ciències i Arts de Barcelona.

Reguant nasqué a Súrria (Bages) el 1928 i posteriorment estudià al seminari de Vic fins el 1953. Seguidament emprengué els estudis de geologia a la Universitat de Barcelona, que acabà el 1957. Fins l'any 1968 impartí docència al seminari de Vic, el 1966 presentà la seva tesi doctoral a la Universitat d'Oviedo sobre l'Eocè marí de Vic. Posteriorment, el 1969 fou col·laborador científic del CSIC, el 1972 esdevingué

professor d'estratigrafia a la Facultat de Geologia de la Universitat de Barcelona, on n'esdevindria degà (del 1978 al 1984) i on desenvoluparia la resta de la seva carrera docent i de recerca fins a ser-ne catedràtic emèrit.

Tingué una dilatada tasca de recerca centrada en l'Eocè català i s'especialitzà en l'estudi dels briozous fòssils. Entre molts altres mèrits, fou promotor i director de la revista *Contributions to Science* (IEC), autor de llibres com *Geologia històrica* (1986) i *Historia de la Tierra y de la vida* (2005). La seva vocació internacional el portà a traduir i editar al català la versió abreujada de *La Guia*

Estratigràfica Internacional (de Murphy i Salvador, 2001). Amb Reguant el país no només ha perdut un científic rellevant de la segona meitat del segle xx, sinó que, també, una persona amb importants inquietuds religioses i humanístiques. ■

Recull de legislació

Aragó

CORRECCIÓ de errors del Decreto 274/2015, de 29 de septiembre, del Gobierno de Aragón, por el que se crea el **Catálogo de Lugares de Interés Geológico de Aragón** y se establece su régimen de protección. BOA núm. 242 de 17 de diciembre de 2015.

DECRETO 17/2016, de 26 de enero, del Gobierno de Aragón, por el que se modifica parcialmente el Decreto 245/2007, de 2 de octubre, del Gobierno de Aragón, por el que se regula la **tenencia y uso de aves de presa** en la Comunidad Autónoma de Aragón. BOA núm. 21 de 2 de febrero de 2016.

ORDEN de 28 de diciembre de 2015, del Consejero de Desarrollo Rural y Sostenibilidad, por la que **se regula la práctica de la escalada** en el Parque Natural de la Sierra y los Cañones de Guara y su Zona Periférica de Protección. BOA núm. 25 de 8 de febrero de 2016.

Catalunya

RESOLUCIÓ TES/3042/2015, de 21 de desembre, per la qual es fa públic l'Acord de no aplicació del tràmit d'avaluació d'impacte ambiental ordinària del "Projecte Millora general. **Nova carretera C-37 de Vic a Olot. Variant d'Olot**. Tram: les Preses - Olot", al terme municipal d'Olot. DOGC núm. 7032 de 7 de gener de 2016.

RESOLUCIÓ ARP/28/2016, de 4 de gener, per la qual s'ordena la **pesca a les aigües continentals** de Catalunya durant la temporada 2016. DOGC núm. 7040 de 19 de gener de 2016.

RESOLUCIÓ PRE/70/2016, de 15 de gener, per la qual es fa públic un acord de la Comissió Executiva del Patronat de la Muntanya de Montserrat sobre la **pràctica d'activitats esportives, activitats col·lectives** i normes de comportament i ús dins l'espai natural protegit de Montserrat. DOGC núm. 7042 de 21 de gener de 2016.

RESOLUCIÓ TES/112/2016, de 19 de gener, per la qual s'emet la declaració ambiental estratègica de la revisió del **Pla especial de protecció, ordenació i restauració de l'entorn immediat de l'estany de Banyoles**, al terme municipal de Banyoles (exp. OTAAGI20140163). DOGC núm. 7045 de 26 de gener de 2016.

LÓPEZ V.; FRANCH, N.; POU, Q.; CLAVERO, M.; GAYA, N.; QUERAL, J. M. (2012). **Atlas dels peixos del delta de l'Ebre**. Generalitat de Catalunya, Parc Natural del Delta de l'Ebre. 224 p.

(Continua)

Vols rebre el NOTÍCIES més aviat, en color i amb enllaços als documents anunciats?

Contacta amb la Secretaria de la Institució (ichn@iec.cat) i demana la versió en format pdf!

Segueix-nos al Facebook.

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat

fundada el 1899

ICHN
Institució Catalana
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180
A/e: ichn@iec.cat
A/I: <http://ichn.iec.cat>

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
ISSN: 2339-5672
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

RESOLUCIÓ ARP/229/2016, de 25 de gener, per la qual es dona publicitat a la Resolució de la directora general de Desenvolupament Rural de 17 de desembre de 2015, relativa a la selecció d'un grup ad hoc per a l'execució d'un **projecte mediambiental de lluita contra el cargol poma** i millora de la biodiversitat al delta de l'Ebre. DOGC núm. 7051 de 3 de febrer de 2016.

País Valencià

DECRET 5/2016, de 22 de gener, del Consell, pel qual es regula el **Consell Assessor i de Participació del Medi Ambient**. DOCV núm. 7705 de 26 de gener de 2016.

Estat Espanyol

Real Decreto 1/2016, de 8 de enero, por el que se aprueba la revisión de los **Planes Hidrológicos** de las demarcaciones hidrográficas del Cantábrico Occidental, Guadalquivir, Ceuta, Melilla, Segura y Júcar, y de la parte española de las demarcaciones hidrográficas del Cantábrico Oriental, Miño-Sil, Duero, Tajo, Guadiana y Ebro. BOE núm. 16, de 19 de gener de 2016. ■

Agenda

Delegació del Bages

Sortides naturalistes guiades:

Dissabte 19 de març de 2016. **De Sant Aniol a Santa Pau per la serra de Finestres** (Garrotxa).

Dissabte 16 d'abril de 2016. **Volta al Pedraforca de Gósol a Saldes** (Berguedà)

Cal inscriure-s'hi a l'adreça ichnbages@gmail.com o bé al telèfon 933 248 582 de la Secretaria de la ICHN.

Conferència

Divendres 1 d'abril del 2016, a les 19.30 h, a l'auditori de la Plana de l'Om de Manresa, **Les migracions a llargues distàncies d'ocells**, a càrrec de MARC ILLA LLOBET, secretari de l'Institut Català d'Ornitologia i responsable al Bages de la base de dades www.ornitho.cat.

Delegació d'Osona

Cicle de sortides naturalistes «Descobreix els sistemes naturals»

Dissabte 5 de març, a les 10 h, **Els ocells**. Illa de Gallifa o el Sorral, riu Ter a les Masies de Voltregà, a càrrec de GACO.

Dissabte 16 d'abril, a les 10 h, **Els peixos**. Riu Meder a Vic, a càrrec del CERM- Museu del Ter.

Divendres 29 tarda i dissabte 30 d'abril, matí, **Bioblitz Osona*** Meandre de la Devesa, Manlleu, a càrrec del CERM- Museu del Ter - GNO.

Cal preinscripció prèvia per mitjà dels correus electrònics cerm@museudelter.cat, info@gno.cat, o al telèfon 93 851 51 76 (Museu del Ter).

Delegació de la Serralada Litoral Central

Del 8 de març al 9 d'abril de 2016. Seminari 2016. **Llum, foscor i éssers vius**. La participació és gratuïta però cal inscripció prèvia a través de la Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró (c. de Sant Josep, 9; 08302 Mataró; tel.: 937 58 23 61; a/e: cultura@ajmataro.cat).

Grup de treball Societat Catalana de Fotògrafs de Natura

Dijous, 7 d'abril de 2016, a les 19 h, a la Sala Pere Corominies de l'IEC. Inauguració de l'exposició **Montphoto, 20 anys**. A continuació, i arran de la inauguració de l'exposició, tindrà lloc la conferència **Montphoto, entre l'art i la natura**, a càrrec de PEDRO JAVIER PASCUAL.

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIES:

Enric Alonso, Jordi Artola, Jordi Badia, Guillem Bagaria, Vicenç Bros, Jordi Corbera, Dirección General de Medio Ambiente, de Murcia, Joan Estrada, Josep Germain, Antonio Hernández, Albert Masó, Oriol Oms, Montse Porta, Joan Real, Ferran Sayol i Florenci Vallès.